

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	Ergonomía, Accesibilidade, Deseño Universal e Adaptación Funcional	Código	653G01206	
Titulación	Grao en Terapia Ocupacional			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	5
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias Biomédicas, Medicina e FisioterapiaCiencias da Saúde			
Coordinación	García Crespo, María Vanessa	Correo electrónico	m.v.garcia@udc.es	
Profesorado	García Crespo, María Vanessa Santos del Riego, Sergio Eduardo	Correo electrónico	m.v.garcia@udc.es sergio.santos.delriego@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>Esta asignatura persigue a adquisición e o desenvolvemento de competencias que permitan ao alumnado comprender e aplicar os coñecementos relacionados coa ergonomía, accesibilidade, deseño universal e adaptación funcional con perspectiva rehabilitadora e ocupacional.</p> <p>Descritores: Fundamentos da autonomía persoal nas actividades da vida diaria con e sen adaptacións e/ou produtos de apoio. Terapia Ocupacional para a integración do individuo no seu entorno. Aplicación da actividade ocupacional e estudo ergonómico.</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A2	Explicar los conceptos teóricos que sostienen la terapia ocupacional, expresamente la naturaleza ocupacional de los seres humanos y su funcionamiento a través de las ocupaciones.
A8	Uso profesional y ético del razonamiento efectivo en todas las partes del proceso de terapia ocupacional.
A11	Trabajar para facilitar entornos accesibles y adaptados y promover la justicia ocupacional.
A12	Colaborar con comunidades para promover la salud y el bienestar de sus miembros mediante la participación en la ocupación.
A19	Apreciar y respetar las diferencias individuales, creencias culturales, costumbres y su influencia sobre la ocupación y la participación.
B3	Aplicar un pensamiento crítico, lógico y creativo.
B6	Comportarse con ética y responsabilidad social como ciudadano y como profesional.
B8	Capacidad de análisis y de síntesis.
B24	Habilidades de gestión de la información (habilidad para buscar y analizar información proveniente de diversas fuentes).
B31	Apreciación de la diversidad y de la multiculturalidad.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, en las lenguas oficiales de la comunidad autónoma.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Adquisición dos coñecementos teóricos previos na práctica sobre ergonomía, accesibilidade e deseño universal.		A2	B31
Fundamentación teórica da Terapia Ocupacional na intervención sobre o medio: influencia do contorno sobre a ocupación humana.		A11	
Adquisición de destrezas de observación e análise do medio: avaliación das condicións do medio social no que as persoas desenvolven as súas ocupacións e da interacción establecida entre os condicionantes individuais, os facilitadores/obstaculizadores do contorno e as demandas da actividade, promovendo a sostenibilidade medio-ambiental.		A11 A19	B3

Desenvolvemento do pensamento analítico e crítico aplicado á valoración e ao asesoramento en materia de accesibilidade: planificación dun proceso estruturado de intervención (valoración, asesoramento/propostas de mellora, rexistro) e deseño de contornos favorables e sostibles á ocupación e potenciadores da autonomía.	A8 A11	B3	
Potenciación de habilidades e rigor técnico para o rexistro da información procedente da intervención: desenvolvemento de destrezas de comunicación con outros profesionais e con usuarios, e aprendizaxe para a elaboración de informes técnicos.	A11	B8 B24	C1
Fomento dunha perspectiva social: situar ao estudante nun tipo de intervención comunitaria, potenciando a colaboración con outros profesionais do ámbito do social e, en definitiva, promovendo a súa cooperación hacia a xusticia ocupacional de persoas saudables en contornos sostibles.	A11 A12	B6	

Contidos	
Temas	Subtemas
Seminario teórico-práctico: Barreiras arquitectónicas: Proxectar sen barreira. Prof. Sergio Santos del Riego.	Domicilio. Edificios e vías públicas. Transporte. Comunicación. Outros.
Tema 1.- Marco xurídico e legal. Xeneralidades. Prof. Sergio Santos del Riego.	Marco xurídico e legal. Conceptos básicos oficiais: Accesibilidade, Deseño Universal, Adaptación Funcional e Ergonomía, e outros.
Tema 2.- A participación social universal na Contorna. Deseño Universal para a Accesibilidade. Prof. Sergio Santos del Riego.	Contorna: Saudable, Sostibilidade versus Sustentabilidade e os Dereitos Humanos. - Escalas de valoración de accesibilidade/contorno: Housing Enabler. - Outros aspectos. Deseño Universal: principios básicos (Ron Mace). - Visitabilidade e Adaptabilidade - Saúde e Seguridade. - Outros aspectos.
Tema 3.- Modelos inclusivos para a autonomía persoal, vida digna e independente. Marxinación Social e Exclusión Social. Prof. Sergio Santos del Riego.	Modelo Rehabilitador contra Modelo Social. A unión fai a forza. Marxinación social: Conceptos histórico, actual e segundo satisfacción das necesidades. Exclusión social. Barreiras Sociais e Culturais. Colectivos de exclusión/marxinación/desfavorecidos sociais.
Tema 4.-Accesibilidade e Desenvolvemento Sustentable. "Pensar global, Actuar local" Prof. Sergio Santos del Riego.	Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable. Axenda 2030. Nacións Unidas, Europa, España e Galiza. Importancia dos Obxectivos do Desenvolvemento do Milenio e dos Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable. Novos Paradigmas.
Tema 5.- Técnicas de prevención de riscos laborais. Prof. Sergio Santos del Riego.	Prevención de riscos laborais (PRL): - Conceptos básicos sobre seguridade e saúde. - Especialidades de PRL: Seguridade no traballo, Hixiene industrial e Ergonomía e Psicosocioloxía aplicada. - Outros aspectos.
Tema 6.- Domótica e Robótica. Prof. Sergio Santos del Riego.	Control da contorna: Xeneralidades.
Tema 7.- Intervención sobre o contorno desde a Terapia Ocupacional. Profª. Vanessa García Crespo.	Argumentación teórica. Influencia do contorno sobre a ocupación dos individuos. Metodoloxía de intervención sobre o contorno: -Accesibilidade -Deseño universal -Adaptación funcional

Tema 8.- Accesibilidade e deseño universal como medio para a participación. Profª. Vanessa García Crespo	Valoración e asesoramento de Terapia Ocupacional en materia de accesibilidade dos espazos públicos- - Rexistro da información: criterios para realizar un informe. Criterios de universalidade no deseño de dispositivos e contornos. Accesibilidade ¿vs? deseño universal.
Tema 9.- Adaptación funcional/Axuste razoable. Profª. Vanessa García Crespo.	Planificación da intervención: valoración e asesoramento desde a Terapia Ocupacional. Deseño de contornos funcionais no domicilio. Deseño de contornos funcionais no traballo / escola. Realización de informes técnicos. Razoamento aplicado a casos prácticos.
Tema 10.- Ergonomía. Profª. Vanessa García Crespo.	Xeneralidades e conceptos. Tipos de Ergonomía. Ergonomía laboral.
Tema 11.- Planificación e deseño ergonómico de produtos. Profª. Vanessa García Crespo.	Obxectivos do deseño ergonómico. Recomendacións baseadas en datos antropométricos. Recomendacións baseadas en características individuais dos individuos.
Tema 12.- Metodoloxías de axuste suxeito-contorno-ocupación aplicadas ao posto de traballo. Profª. Vanessa García Crespo.	Introdución aos métodos de axuste como medio para a integración laboral e social. Análise de diferentes métodos de axuste (método de perfís LB, ErgoDis IBV): práctica. Aplicación de métodos de axuste á intervención de Terapia Ocupacional: adaptación funcional do contorno e análise ergonómica do posto de traballo.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A2 A8 A19 B3 B31	24	30	54
Aprendizaxe colaborativa	A11 A12 B6 B8 B24 C1	22	40	62
Proba mixta	A8 B3 B8 C1	2	0	2
Actividades iniciais	A19 B3 B31	4	0	4
Atención personalizada		3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade é común que se reserve a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso casi exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.
Aprendizaxe colaborativa	Técnica de traballo individual con exposición pública durante na clase de Grupo Grande (GG) e debate.
Proba mixta	Proba que integra preguntas tipo de probas de ensaio e preguntas tipo de probas obxectivas. En canto a preguntas de ensaio, recolle preguntas abertas de desenvolvemento. Ademais, en canto preguntas obxectivas, pode combinar preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación.

Actividades iniciais	Actividades que se levan a cabo antes de iniciar calquera proceso de ensinanza-aprendizaxe co fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para acadar os obxectivos que se queren acadar, vinculados a un programa formativo. Con ela se pretende obter información relevante que permita articular a docencia para favorecer aprendizaxes eficaces e significativos, que partan dos coñecementos previos do alumnado.
----------------------	--

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	A atención personalizada farase, globalmente, mediante titorías personalizadas directas e virtuais, individuais e grupais.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A2 A8 A19 B3 B31	Avaliación na modalidade de Proba mixta.	0
Aprendizaxe colaborativa	A11 A12 B6 B8 B24 C1	Avaliación continua: - Rúbrica do avaliación do traballo do estudante polos profesores da materia. A rúbrica presentarase ao inicio do curso. - A rúbrica do avaliación estudante/profesor valorarán traballos individuais presentados por cada estudante en presenza do Grupo Grande (GG) coa presenza de ambos profesores (tribunal). Rúbrica. 5 puntos (media de ambos os dous profesores sobre cinco puntos)	50
Proba mixta	A8 B3 B8 C1	- Exame: 5 puntos (media de ambos os dous profesores sobre cinco puntos).	50

Observacións avaliación

CRITERIO XERAL DE AVALIACIÓN: A avaliación final dos estudantes realizarase segundo os seguintes criterios: un 50% corresponderá á avaliación continua (5 puntos) e un 50% á avaliación do exame final (5 puntos).

AVALIACIÓN CONTINUA: A nota final da avaliación continua do estudante é a media das dúas calificacións, unha do Prof. Santos del Riego e outra da Prof^a.

Vanessa García Crespo sobre idéntica rúbrica para cada profesor (5 puntos).

Na avaliación continua cada profesor cualificará de forma independente o expresado na rúbrica de avaliación do estudante polo profesor, a saber:

- A posta a disposición con antelación da documentación do traballo a expoñer ao grupo.
- A organización e desenvolvemento do tema (estrutura).
- A abordaxe do tema de xeito innovador e axeitado á materia (contido).
- As habilidades de comunicación, de transmisión da información en público e do manexo do grupo (exposición).
- A integración dos coñecementos abordados na materia e o dominio do tema proposto.

O aprobado neste tipo de avaliación fíxase en 2,5 puntos resultantes da media das cualificacións de ambos os dous profesores.

EXAME: A nota final do exame é a media da parte de exame realizada por cada profesor

avaliado sobre cinco puntos. Realizarase na data sinalada no calendario oficial aprobado en Xunta de Facultade, e versará sobre todos os contidos abordados na materia, tanto os dirixidos polos profesores, coma os tratados nos traballos expostos.

O aprobado no exame fíxase en 2,5 puntos resultantes da media das cualificacións de ambos os dous profesores.

Revisaranse as puntuacións emitidas polos profesores nos prazos e formas oficiais establecidos.

CUALIFICACIÓN FINAL: A cualificación final será o resultado da suma de ambas as dúas puntuacións medias (avaliación continua e exame), sempre que o alumno alcance o mínimo de 2,5 puntos en cada unha das cualificacións finais (avaliación continua e exame). De non ser así, o alumno estará suspenso (ou non presentado, NP, de ser o caso) coa cualificación que determinen os profesores independentemente da suma final obtida.

As calificacións poderán ser revisadas nos prazos e formas oficialmente establecidas; preferiblemente se revisarán de forma conxunta as puntuacións da avaliación continuada e o exame de ambos os dous profesores, de ser posible.

As últimas apreciacións contextuais sobre as cualificacións finais, previas á formalización na aplicación informática, quedan baixo a consideración do profesor responsable da materia.

A cualificación final da materia expresarase segundo ao establecido no art.5 do RD 1125/2003, do 5 de setembro, polo que se establece o sistema europeo de créditos e o sistema de calificacións nas titulacións universitarias de carácter oficial e validez en todo o territorio nacional (publicado no BOE do 18 de setembro de 2003).

Sistema de calificacións: suspenso (0-4,9),
aprobado (5-6,9), notable (7-8,9), sobresáinte (9-10), matrícula de honra
(graciable).

OBSERVACIÓNS ECOLÓXICAS.

Para axudar a conseguir un contorno inmediato sustentable e cumprir o obxectivo estratéxico 9 do Plan Green Campus FCS, os traballos documentais que se realicen nesta materia:

- a.- Maioritariamente solicitaranse en formato virtual e soporte informático.
- b.- De realizarse en papel:
  - Non se utilizarán plásticos.
  - Realizaranse impresións a dobre cara.
  - Empregarase papel reciclado.
  - Evitarase a realización de borradores.

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>Libro blanco de la accesibilidad. Rovira-Beleta y Cuyás, Enrique. Barcelona: UPC, [2003]. ISBN 8483017431. Lei 10/2014, do 3 de decembro, de accesibilidade. Diario Oficial de Galicia de 17 de decembro de 2014. Decreto 35/200, do 28 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento de desenvolvemento e execución da Lei de accesibilidade e eliminación de barreiras na Comunidade Autónoma de Galicia. Diario Oficial de Galicia de 29 de febreiro de 2000. Salud laboral: conceptos y técnicas para la prevención de riesgos laborales. Carlos Ruiz Frutos [et al.]. Barcelona: Elsevier, 2013. ISBN 9788445821466. Técnicas de prevención de riesgos laborales: seguridad e higiene del trabajo. Madrid: Tebar, 2012. ISBN 978847360479. Legislación sobre Seguridad y Salud en el Trabajo Disposiciones Generales. Osalan, 2001. Legislación sobre Seguridad y Salud en el Trabajo: disposiciones específicas. Osalan, 2001. Domótica e inmótica: viviendas y edificios inteligentes. Cristóbal Romero Morales, Madrid: Ra-Ma, 2010. ISBN 9788499640174. Método de adaptación ergonómica de puestos de trabajo para personas con discapacidad. Valencia: Instituto de Biomecánica de Valencia. 2003. Lantegi Batuk. ?Método de adecuación de perfiles de la tarea a la persona?. Vizcaya: Fundación Lantegi Batuk. 2014. (http://www.lantegi.com). Comité de expertos sobre Diseño Universal. Hacia la plena participación mediante el Diseño Universal. Madrid: Instituto de Mayores y Servicios Sociales; 2010. Serie Documentos Técnicos. (http://www.imserso.es). ONCE. Accesibilidad para personas con ceguera y deficiencia visual. Madrid: ONCE; 2003. (http://www.once.es).</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Estancias Prácticas II/653G01210

Materias que continúan o temario

Observacións

1.- Para axudar a conseguir un contorno inmediato sostible e cumprir o obxectivo estratéxico 9 do "I Plan de Sostenibilidade Medio-ambiental Green Campus FCS", os traballos documentais que se realicen nesta materia:

a.- Na súa maioría se solicitarán en formato virtual e soporte informático.

b.- De realizarse en papel:

- Non se empregarán plásticos.- Realizaranse impresións a dobre cara.- Empregarase papel reciclado.- Evitarase a impresión de borradores.

2.- O profesor responsable resérvase a posibilidade de realizar algún cambio na avaliación ou outros aspectos que serán notificados aos estudantes coa suficiente antelación.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías